

Jaarverslag 2023

Gemeente Haarlemmermeer

**VluchtelingenWerk
Nederland**

Inhoud

Voorwoord

Inhoud.....	2
-------------	---

Voorwoord.....	3
----------------	---

1. Geleverde dienstverlening in 2023.....	4
--	----------

1.1. Reflectie op taakstelling	4
--------------------------------	---

1.1.1. Bijzonderheden en knelpunten.....	4
--	---

1.2. Geleverde producten	4
--------------------------	---

1.2.1. Cijfers.....	4
---------------------	---

1.2.2. Samenwerking, voorlichting en belangenbehartiging.....	4
---	---

1.2.3. Eerste opvang en introductie (coaching huisvesting).....	5
---	---

1.2.4. Maatschappelijke begeleiding.....	5
--	---

1.2.5. Financiële begeleiding.....	6
------------------------------------	---

1.2.6. Juridische begeleiding.....	7
------------------------------------	---

1.2.7. Participatieverklaringstraject.....	7
--	---

1.2.8. Taalondersteuning.....	8
-------------------------------	---

1.3. Overige dienstverlening	8
------------------------------	---

1.4. Organisatie	9
------------------	---

2. Financiële verantwoording.....	11
--	-----------

Bijlage: Jaarverslag 2023 (landelijk)

Voorwoord

Beste lezer,

Hartelijk bedankt voor het vertrouwen dat de gemeente het afgelopen jaar in ons heeft gesteld. Ook in 2023 mochten wij vluchtelingen die nieuw in onze gemeente kwamen wonen, helpen bij het bouwen aan een nieuwe, zelfstandige toekomst in veiligheid. Dat deden wij met de tomeloze inzet van onze beroepskrachten en professionele vrijwilligers.

Onder andere het voortdurende woningtekort en het (samen)werken onder de nieuwe inburgeringswet, stelden ons in 2023 voor de nodige uitdagingen. Met nieuwe soorten begeleiding en gepassioneerde medewerkers, vrijwilligers en samenwerkingspartners hebben we hier in 2023 opnieuw onze schouders onder gezet. We zijn er trots op dat wij, samen met de gemeente, opnieuw de benodigde begeleiding hebben kunnen bieden.

Alles over onze werkzaamheden voor de gemeente in 2023 leest u in dit jaarverslag. Voor meer informatie over de werkzaamheden van VluchtelingenWerk op landelijk niveau, verwijzen we graag door naar ons landelijke jaarverslag. De financiële verantwoording is als bijlage opgenomen.

Nogmaals hartelijk bedankt voor het vertrouwen en de productieve samenwerking. Wij kijken uit naar een voortzetting van de samenwerking in 2024.

Met vriendelijke groeten, mede namens de teamleider(s) en vrijwilligers van Team Haarlemmermeer,

Hans Diek
Regiomanager

Stichting VluchtelingenWerk Nederland

1. Geleverde dienstverlening in 2023

Gemeenten zijn wettelijk verplicht om vergunninghouders te huisvesten. De totale taakstelling achterstand 2022 + 1^e helft 2023 + 2^e helft 2023 in de gemeente Haarlemmermeer is vastgesteld op 363 statushouders.

1.1. Reflectie op taakstelling

1.1.1. Bijzonderheden en knelpunten

- Ook in 2023 een flinke toename van de taakstelling ten opzichte van het voorgaande jaar.
- In maart 40 alleengaanden geplaatst in voormalig Hotel met gezinshereniging in de planning.
- Vanaf juli weer gebruik gemaakt van Lutulistraat en vanaf september nieuwe locatie Sarabande

1.2. Geleverde producten

1.2.1. Cijfers

Product	Aantal in aanvraag	Gerealiseerd aantal
Eerste opvang	186	184
Doorverhuizingen	32	32
Maatschappelijke Begeleiding	267	213
HAR	40	40
Taal op Maat	100	59
Participatieverklaringstrajecten	367	102
Groepstraining Omgaan met geld	242	190
Individuele Budgetcoaching	240	192
Mindfit	8	3
Mindpower	1	0

Toelichting

De cijfers worden in de volgende hoofdstukken nader toegelicht indien nodig.

1.2.2. Samenwerking, voorlichting en belangenbehartiging

In een welkome samenleving, waar begrip is voor vluchtelingen, kunnen zij beter integreren. Daarom zet VluchtelingenWerk zich in om het draagvlak voor vluchtelingen te vergroten en te versterken. Bijvoorbeeld via voorlichting bij organisaties en bedrijven of op scholen. Dat doen we alleen, maar ook vaak met andere (lokale) organisaties en samenwerkingspartners. Daarnaast signaleren we obstakels en knelpunten die een succesvolle integratie in de weg

staan. We doen ons best deze weg te nemen en brengen ze onder de aandacht van ketenpartners en de politiek. We denken mee over oplossingen en geven aanbevelingen voor verbetering.

1.2.3. Eerste opvang en introductie (coaching huisvesting)

TRAJECT HUISVESTING

Gedurende het traject coaching huisvesting zorgen we ervoor dat alles goed loopt op de 'regeldag'. Dan wordt het huurcontract getekend, worden verschillende aanvragen gedaan, wordt de inschrijving in het BRP geregeld en wordt er heel veel uitleg gegeven aan de vluchteling die in de gemeente komt wonen.

Na de regeldag worden er een aantal terugkomdagen gepland waarin de ondersteuning na de verhuizing plaatsvindt. Daar wordt gecontroleerd of alle aanvragen goed zijn gegaan (verzekering, uitkering, toeslagen etc.), mensen worden aangemeld bij huisarts en tandarts, kinderen worden aangemeld op school etc. Wanneer alles geregeld is vindt er een warme overdracht plaats aan de maatschappelijk begeleider.

In 2023 zijn 184 trajecten huisvesting gestart. Daarmee zijn er 334 mensen geplaatst voor de taakstelling.

Het aantal trajecten huisvesting voor volwassen statushouders dat is afgesloten in 2023 zijn trajecten voor 205 volwassenen.

DOORSTROMERS

:

In de afgelopen jaren hebben we verschillende mensen geplaatst in de projecten. Dat is tijdelijke huisvesting. In sommige gevallen gaat het om mensen die een procedure gezinshereniging hebben lopen en zij verhuizen vanuit de projecten als hun gezin er is. Andere verhuizen na 2 jaar vanuit de projecten, omdat men hier niet langer mag wonen. Voor deze verhuizingen wordt een beroep op VluchtelingenWerk gedaan. Vaak kunnen mensen al wel zaken zelf regelen, maar zij missen het overzicht van wat er allemaal moet gebeuren. We helpen met de verhuizing, doorgeven van adreswijzigingen, af- en aansluiten van gas, water en licht etc. We begeleiden mensen na de verhuizing een korte periode totdat de situatie is gestabiliseerd.

Er zijn 32 trajecten voor doorstromers gerealiseerd

1.2.4. Maatschappelijke begeleiding

MAATSCHAPPELIJKE BEGELEIDING IN DE GEMEENTE

Wanneer vluchtelingen vanaf een opvanglocatie naar een eigen woning verhuizen, staan zij er vaak helemaal alleen voor. Zij hebben nog geen netwerk, spreken de taal niet (voldoende) en moeten ontzettend veel regelen. Goede maatschappelijke begeleiding is in deze eerste periode dan ook van essentieel belang. Het uitgangspunt van onze *maatschappelijke begeleiding* is dat vluchtelingen zelfstandig gebruik leren maken van alle (lokale) voorzieningen, in

staat zijn daarin zelf keuzes te maken en uiteindelijk een nieuw leven in de gemeente kunnen opbouwen als volwaardig participierend burger. Naast praktische hulp bieden onze maatschappelijk begeleiders ook een luisterend oor in deze roerige periode. Wanneer zij signaleren dat er problemen spelen, wordt gekeken of de vluchteling moet worden doorverwezen naar een andere partij in de woonplaats.

Ieder traject is gestart met een intake. Er zijn 213 trajecten gestart in 2023 (twee keer zoveel als in 2022) en daarmee ook 213 intakegesprekken gevoerd. Het aantal evaluatiegesprekken is nog niet in het systeem vast te leggen. Gemiddeld worden er 1 à 2 gesprekken per week gevoerd, waarbij het zwaartepunt van de gesprekken in het begin van het traject ligt en afneemt naarmate het traject vordert.

We kunnen nog geen cijfers genereren over het zwaartepunt van de vragen binnen de maatschappelijke begeleiding. We weten dat het zwaartepunt ligt op het gebied van onderwijs en taal, maar ook veelal op administratie en financiën. Vanwege het huisartsentekort zijn er ook veel vragen over gezondheid en zorg.

In 2023 hebben we de begeleidingsperiode met 132 cliënten afgerond.

HAR – VOORTRAJECT MAATSCHAPPELIJKE BEGELEIDING

Soms komen vluchtelingen in een tijdelijke woonsituatie terecht via de hotel- en accommodatieregeling (HAR). Met het *Voortraject maatschappelijke begeleiding* biedt VluchtelingenWerk deze groep voorlichting over het wonen in zo'n tijdelijke voorziening en het vervolgetraject. De ervaring leert dat vluchtelingen in een tijdelijke woonruimte vaak niet de rust hebben om echt te landen in een gemeente en alle informatie volledig te verwerken. We zorgen daarom voor veel herhaling en behapbare informatie. We richten ons eerst op het wegwijs maken in een gemeente, het verstrekken van informatie over rechten en plichten en de begeleiding bij eventuele gezinsherenigingsprocedures. Vervolgens is er aandacht voor het vergroten van het netwerk en bevorderen van maatschappelijke participatie. Deze begeleiding loopt alleen gedurende de tijdelijke huisvesting. Daarna dragen we de vluchteling 'warm' over aan de reguliere maatschappelijke begeleiding.

In Haarlemmermeer zijn we al wel bekend met tijdelijke huisvesting en dus met doorverhuizingen. De korte duur van deze trajecten is wel bijzonder. Om zo veel als mogelijk zeker te zijn dat doorverhuizing vanuit het hotel ook gerealiseerd kon worden, heeft het team eerste opvang en juridische ondersteuning vooronderzoek gedaan naar geschikte kandidaten en de status van de lopende trajecten gezinshereniging. Voor dit extra werk is voor de eerste 40 mensen een apart tarief afgesproken. (zie overzicht bij 1.2.1)

In maart kwamen deze 40 alleengaanden in naar een voormalig hotel in Hoofddorp. Uiteindelijk zijn er 62 mensen in het Hotel geplaatst in 2023

1.2.5. Financiële begeleiding

FINANCIËLE EDUCATIE

Het financiële verkeer in Nederland is ingewikkeld en heel anders dan veel vluchtelingen gewend zijn. De cursus *Omgaan met Geld in Nederland* geeft vluchtelingen daarom een beeld van hoe financiële zaken in Nederland geregeld (moeten) worden. Ook krijgen vluchtelingen inzicht in hun eigen administratie, inkomsten en uitgaven. Deelnemers volgen groepsvoorlichting, maar worden daarnaast gekoppeld aan een persoonlijke budgetcoach. Deze coaches begeleiden vluchtelingen bij het opzetten van een zelfstandige, gezonde administratie. Deze begeleiding verkleint de kans op problematische schulden bij vluchtelingen en alle zorgen die daarmee gepaard gaan.

In 2023 hebben we niet de volledige aantallen gerealiseerd zoals in de aanvraag opgenomen. Dit heeft onder andere te maken met de instroom van nieuwe statushouders die ook in 2023 vooral in het laatste deel van het jaar is gerealiseerd.

190 mensen hebben de training *Omgaan met Geld* gevolgd.

192 mensen hebben budgetcoaching gekregen.

1.2.6. Juridische begeleiding

BEGELEIDING BIJ GEZINSHERENIGING

Vluchtelingen die door hun vlucht gescheiden zijn geraakt van hun gezin hebben recht op gezinshereniging. Juridisch begeleiders van VluchtelingenWerk staan vluchtelingen bij tijdens deze ingewikkelde en vaak slopende gezinsherenigingsprocedure. We helpen hen bijvoorbeeld op tijd hun aanvraag in te dienen en ondersteunen hen om alle benodigde documenten te verzamelen. De grote zorgen om achtergebleven gezinsleden staan de integratie vaak in de weg. Pas wanneer een gezin herenigd is, kunnen vluchtelingen écht bouwen aan de toekomst.

JURIDISCHE BEGELEIDING

Vluchtelingen krijgen te maken met complexe juridische procedures, maar zijn vaak niet op de hoogte van alle relevante wet- en regelgeving. VluchtelingenWerk biedt vluchtelingen daarom juridische begeleiding en voorlichting in alle stadia van de asielprocedure. Na de verhuizing naar een gemeente kunnen ze bij onze juridisch begeleiders terecht voor advies en ondersteuning. Bijvoorbeeld bij onderwerpen als de gezinsherenigingsprocedure, het verlenen of aanvragen van een verblijfsvergunning of het aanvragen van een vergunning voor in Nederland geboren kinderen.

JURIDISCH SPREEKUUR VLUCHTELINGEN

In veel gemeenten kunnen vluchtelingen voor informatie of onafhankelijk advies terecht op ons *juridisch spreekuur*. Zij zijn zonder afspraak welkom met korte vragen over juridische zaken en gezinshereniging. Spelen er ingewikkelde zaken, dan maken we een afspraak voor een later moment. Zo blijven vluchtelingen niet rondlopen met hun vragen en kunnen we hen op tijd verder helpen. We gaan direct aan de slag met signalen en vragen.

1.2.7. Participatieverklaringstraject

Vluchtelingen zijn verplicht een participatieverklaring te ondertekenen en een daarop voorbereidende cursus te volgen. Het participatieverklaringstraject (PVT) van VluchtelingenWerk wordt gegeven door professionele trainers. Vluchtelingen maken tijdens het traject uitgebreid kennis met de Nederlandse gebruiken, normen en waarden als vrijheid, gelijkheid, solidariteit en participatie. Naast kennisoverdracht staat in dit traject het gesprek over de waarden centraal. Dit bevordert de impact van de participatieverklaring en maakt vluchtelingen meer bewust van wat zij ondertekenen.

Het kostte in 2023 grote moeite om, samen met de gemeente, de trainingen georganiseerd te krijgen. Helaas zijn er daardoor veel minder trajecten gerealiseerd dan verwacht. 102 mensen hebben een participatieverklaringstraject afgerond.

1.2.8. Taalondersteuning

TAAL OP MAAT – INDIVIDUELE TAALCOACHING

Taal is de motor van integratie. En de beste manier om een nieuwe taal te leren is om te oefenen in de praktijk. Daarom koppelt VluchtelingenWerk vluchtelingen aan een persoonlijke taalcoach. Deze koppels gaan bijvoorbeeld samen op pad, naar de markt of een museum. Ze lezen samen de krant of praten over hun interesses. Via deze *taalcoaching* oefenen vluchtelingen de taal, maar leren zij ook meer over Nederland en wordt hun sociale netwerk groter.

Het liefst willen we iedere statushouder koppelen aan een taalmaatje. Helaas is het aantal vrijwilligers dat bij deze grote aantallen nodig is niet te vinden. Ook moet dan nog de juiste koppeling gerealiseerd worden (passen vrijwilliger en statushouder bij elkaar). Ondanks dat we de gewenste aantallen niet halen zien we binnen Taal op Maat een groei in het aantal koppelingen ten aanzien van vorige jaren.

Er werden in 2023 59 koppelingen gerealiseerd.

TAALHUIS

VluchtelingenWerk is partner in het Taalhuis Haarlemmermeer. Samen met de andere samenwerkingspartners leveren we in het Taalhuis een bijdrage aan de bestrijding van laaggeletterdheid en het bevorderen van de rekenvaardigheid en digivaardigheid van Haarlemmermeeders. Dit doen we uiteraard vooral binnen het project Taal op Maat maar we leveren ook een actieve bijdrage aan andere activiteiten.

1.3. Overige dienstverlening

BINDING EN ONTMOETING

Een welkome samenleving voor vluchtelingen maken we samen. Daarom werkt VluchtelingenWerk samen met andere maatschappelijke organisaties, zowel landelijk als lokaal. Op verzoek van gemeenten zetten we regelmatig nieuwe lokale projecten op die het draagvlak voor vluchtelingen bevorderen of de zelfredzaamheid van vluchtelingen vergroten.

MINDFIT – GROEPSTRAINING

Vluchtelingen hebben vaak veel meegemaakt en lopen daarom een verhoogd risico op psychische problemen. Ook het opbouwen van een nieuw bestaan brengt stress en onzekerheid met zich mee. Met de psycho-educatieve training *MindFit* biedt VluchtelingenWerk vluchtelingen handvatten om hun problemen te herkennen en om op eigen kracht hulpbronnen aan te boren en in te zetten. Zo krijgen zij weer regie over hun eigen leven.

Het vinden en motiveren van voldoende kandidaten blijft een aandachtspunt. In 2023 werden daarom 2 trainingen Mindfit afgerond. Twee trainingen zijn voortijdig stopgezet vanwege te weinig deelnemers (teveel mensen die moesten afhaken). In 2023 is daarnaast nog een training gestart die in 2024 werden afgerond. Afgesproken is dat deze in de verantwoording voor 2023 wordt meegenomen.

MINDPOWER – GROEPSTRAINING VOOR JONGEREN

Het opbouwen van een leven in een vreemd land, het gemis van vrienden en familie en het opgroeien tussen twee culturen kan spanning, onzekerheid en stress veroorzaken. Dit maakt vluchtelingenjongeren kwetsbaar voor psychische problemen, prikkelbaarheid en somberheid. De psycho-educatieve training *MindPower* van VluchtelingenWerk vergroot de zelfredzaamheid en weerbaarheid van vluchtelingjongeren tussen de 15 en 19 jaar oud. De training is gericht op de preventie van psychische klachten en psychosociale problemen.

Deze specifieke training voor jongeren zijn niet georganiseerd in 2023.

1.4. Organisatie

Het team Haarlemmermeer bestond eind 2023 uit 11 betaalde medewerkers.

Het team eerste opvang heeft twee medewerkers en is al jaren zeer stabiel. De gestegen taakstelling heeft wel een grote druk op het team gelegd. In 2023 is daarom een extra medewerker aan het team toegevoegd ter ondersteuning. Helaas is deze medewerker eind 2023 weer uit dienst gegaan. Er wordt gezocht naar vervanging. De grote ervaring van de medewerkers heeft er voor gezorgd dat de geplande huisvestingen, inclusief de HAR toch doorgang konden vinden.

De financiële ondersteuning wordt uitgevoerd door een betaalde kracht, samen met een vast en flexibel team vrijwilligers. Ook hier zijn de aantallen gegroeid en is het aan de inzet en ervaringen van de betaalde kracht te danken dat de aantallen zijn gerealiseerd. Nu ook in 2024 de aantallen hoog zijn, zal ook voor dit team versterking moeten worden gevonden.

Het team MB begon 2023 met één teamleider. In de loop van het jaar werd de hoognodige versterking gevonden en is een tweede teamleider begonnen. De bezetting was een groot deel van het jaar te krap en ook het aantal vrijwilligers was te klein voor het aantal statushouders in begeleiding. In 2023 heeft daarom de focus vooral gelegen in het op orde krijgen van de organisatie van de maatschappelijke begeleiding. In 2024 staat het team er al veel beter voor. Meer vrijwilligers en een stabiel team met meer ervaring maakt dat meer focus kan komen te liggen op de kwaliteit van de dienstverlening.

Ook het juridisch team is in uren uitgebreid. Twee teamleiders houden zich bezig met de juridische ondersteuning. De huisvesting van statushouders en ook asielzoekers in het Hotel zorgde voor een grote druk op dit team.

Het team Taal Op Maat is een stabiel en ervaren team dat bestaat uit een betaalde teamleider, een aantal vaste vrijwilligers en een groot flexibel team taalcoaches.

Het team wordt ondersteund door een administratief medewerker die ook de balie bemant. Het toegenomen aantal statushouders en ook de toename in aanloop vanuit het Hotel legde in 2023 een grote druk op de ondersteuning en de balie. Er werd tijdelijk een extra medewerker ingezet om dit op te vangen.

Net als in 2022 nam de hoeveelheid werk en werkdruk voor het team flink toe. Het team is versterkt, maar dit kon niet voorkomen dat de werkdruk toch weer toenam. De gerealiseerde huisvestingen, trajecten en trainingen zijn dan ook een prestatie om trots op te zijn.

De toename van het aantal bezoekers en de druk die op de hele asielketen staat hebben ook het effect gehad op onze werkwijze op de locatie aan de Binnenweg. De ruimte moest efficiënter worden ingedeeld en gebruikt. Dat vereiste een betere planning van werkzaamheden. De moeilijkere opvangsituatie en achterstanden bij de IND zorgen ook voor een toename van stress bij onze cliënten. Dat heeft invloed op de sfeer in het pand. Veilige werkomstandigheden zijn daarom in 2024 een aandachtspunt.

2. Financiële verantwoording

Deze wordt zo spoedig mogelijk aangeleverd.

VluchtelingenWerk komt op voor de rechten van vluchtelingen en helpt hen bij het opbouwen van een nieuw bestaan in Nederland

**VluchtelingenWerk
Nederland**

VluchtelingenWerk Nederland

Postbus 2894

1000 CW Amsterdam

info@vluchtelingenwerk.nl

www.vluchtelingenwerk.nl

